

Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. d)
Filosofie

Testul 10

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Scriveți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. J. P. Sartre consideră că:
 - a. în cazul omului, *esența precede existența*
 - b. în cazul omului, *existența precede esența*
 - c. sensul existenței ființei umane este apropierea de Dumnezeu
 - d. scopul existenței ființei umane este acela de a fabrica unelte
2. Morala răspunde la una din întrebările:
 - a. care opinii sunt adevărate și care sunt false?
 - b. ce sunt eu?
 - c. care acțiuni sunt bune și care sunt rele?
 - d. ce pot să știu?
3. **Nu** constituie o problemă de etică aplicată:
 - a. condamnarea la moarte
 - b. clonarea
 - c. eutanasia
 - d. căutarea fericirii
4. Libertatea negativă presupune:
 - a. implicarea în acțiuni dăunătoare altor oameni sau ordinii social-politice
 - b. absența constrângerilor arbitrare impuse de puterea politică sau de alți oameni
 - c. intervenția amplă a statului în sfera vieții individuale, intervenție menită să pună la dispoziția fiecărei persoane mijloacele necesare atingerii scopurilor sale
 - d. existența condițiilor necesare pentru atingerea scopurilor individuale, capacitatea fiecăruia dintre noi de a realiza ceea ce dorim
5. Omul, potrivit lui L. Blaga:
 - a. ființează numai *întru imediat și pentru securitate*
 - b. este creator de cultură
 - c. ființează numai *întru mister și pentru revelare*
 - d. relevă imediatul, fără a-l depăși
6. Responsabilitatea social-politică presupune:
 - a. o conducere politică de tip dictatorial
 - b. cedarea libertății în schimbul unor favoruri
 - c. abuzul de putere al statului
 - d. respectarea legilor și asumarea consecințelor încălcării lor
7. Etica aplicată se caracterizează prin faptul că:
 - a. este un demers reflexiv desfășurat asupra faptelor concrete
 - b. este un demers reflexiv desfășurat asupra faptelor generale
 - c. definește principiile universale ale acțiunilor morale
 - d. derivă principii morale din analiza faptelor generale

8. La Aristotel, scopul urmărit pentru sine și nu pentru altceva, este:
- inteligența
 - plăcerea
 - fericirea
 - bogăția
9. Care dintre următoarele forme ale imperativului categoric kantian este corectă?
- acționează numai conform acelei maxime prin care să poți vrea totodată ca ea să devină o lege fizică
 - acționează numai conform acelei maxime prin care să poți vrea totodată ca ea să devină o lege universală
 - acționează numai conform acelei maxime prin care să poți vrea totodată ca ea să devină o lege psihică
 - acționează numai conform acelei maxime prin care să poți vrea totodată ca ea să devină o lege cauzală
10. În viziunea lui L. Blaga, sensul existenței ființei umane constă în:
- alegerea dintr-o multitudine de posibilități
 - revelarea misterului, prin creație
 - practicarea îndoielii metodice
 - aflarea adevărului absolut

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. În coloana din stânga sunt enumerate aspecte specifice eticii, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunțuri adevărate referitoare la acestea. Scrieți pe foaia de examen asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

a. Morala	1. Înlocuiește conceptul de <i>fericire</i> cu cel de <i>datorie</i> .
b. Utilitatea	2. Vizează fericirea ca activitate conformă cu virtutea.
c. Etica deontologică	3. Semnifică un demers reflexiv asupra scopurilor pe care și le propune omul și asupra mijloacelor de atingere a acestora.
d. Eudaimonismul	4. Teorie care consideră că societatea a apărut ca urmare a unui contract între indivizi.
	5. Este sinonimă cu Principiul Celei Mai Mari Fericiri.

16 puncte

B. Argumentați, în aproximativ zece rânduri, în favoarea sau împotriva afirmației: *limitarea libertății este, cel mai adesea, exterioară individului.*

8 puncte

C. Construiți un exemplu prin care să evidențiați rolul/importanța *fericirii ca scop al omului.*

6 puncte

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

(...) ideea de dreptate presupune două lucruri – o regulă de conduită și un sentiment care sancționează regula. Trebuie să presupunem că primul e comun întregii umanități și merit binelui acesteia. Celălalt (sentimentul) e dorința ca aceia care încalcă regula să sufere o pedeapsă.

(J. St. Mill, Utilitarismul)

Răspundeți următoarelor cerințe:

- Menționați, pe baza textului dat, două elemente ce stau la baza ideii de dreptate. **4 puncte**
- Evidențiați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între termenii *dreptate* și *utilitate*, utilizând termenii menționați în sens filosofic. **10 puncte**
- Formulați un punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice prezentată în textul dat. **6 puncte**

B. Știind că *natura umană reprezintă ansamblul caracteristicilor care definesc ființa umană, diferențiind-o de alte ființe:*

1. Menționați trei caracteristici definitorii pentru om, la care s-au referit diferiți filosofi, în abordările lor. **6 puncte**
2. Ilustrați, printr-un exemplu concret, modul în care reflecția unui adolescent asupra naturii umane poate contribui la dezvoltarea atitudinii critice a acestuia față de valoarea cunoștințelor sale despre om. **4 puncte**